

Передумови та принципи побудови системи управління забезпеченням митної безпеки України

Представлено результати досліджень щодо формування принципового підходу до системи управління забезпеченням митної безпеки. Визначено зміст понять «безпекоспроможність», «митна усталеність», «митна ефективність», «надійність митної системи».

Ключові слова: національна безпека, економічна безпека, митна безпека.

Концептуальні засади побудови системи управління забезпеченням митної безпеки [1] базуються на накопиченій культурно-господарській спадщині та досвіді функціонування митних систем світу. Вона повинна функціонувати як цілісна, динамічна система, як складова економіки країни. Така модель забезпечення митної безпеки може бути реалістичною і довговічною, якщо буде побудована з урахуванням взаємозв'язку минулого, сучасного і майбутнього у конкретних національних формах функціонування, а також з урахуванням світового митно-організаційного досвіду.

Подолання економічної ізоляції України, входження її у міжнародний суспільний розподіл праці, створення відкритої ринкової національної економіки визначають глибоку взаємодію загального і особливого, загальнолюдського і національного. Це складає сьогодні одну з принципів рис формування і проведення митної політики.

Щоб стати повноцінним членом світового суспільства, посісти в ньому достойне місце, необхідно переозброїти виробництво і його забезпечуючу сферу, в тому числі митну, на основі наукомістких технологій та нових способів діяльності. Лише у цьому випадку будуть створені умови для гармонійного розвитку внутрішньої і зовнішньої сфери національної економіки і «стикових» структур забезпечення митної безпеки.

Національні економічні інтереси [2] визначають зміст, конфігурацію і напрямки системи забезпечення національної, у тому числі митної безпеки. Між тим, в Україні досі не сформувалася економічно обґрунтована, цілісна система митної безпеки, що можна віднести до недоопрацювання державного управління. Його суб'єкти діють без чіткого розуміння економічних інтересів, рівня ризиків і обґрунтованої системи усунення і попередження митних небезпек.

Вирішення завдання ефективного управління забезпеченням митної безпеки вимагає розробки методів визначення ефективності роботи митних органів на всіх стадіях митного процесу та пов'язаних із ними витрат. Обґрунтоване управління ресурсами ставить завдання мінімального відхилення фактичних показників від заданого значення. Такі погляди представлені в роботах багатьох авторів [3–10].

Основною метою статті є формування принципового підходу до системи управління забезпеченням митної безпеки.

Формування і проведення відповідної економічної політики в системі забезпечення митної безпеки і впровадження механізмів блокування і усунення факторів, що підривають усталеність митної системи, є актуальною проблемою державної митної політики. Реалізація системи управління забезпеченням митної безпеки повинна базуватися на таких основних принципах економічної спрямованості:

- функціонування і розвиток системи забезпечення митної безпеки повинно втягувати у цю роботу всі складові елементи системи і передбачати їх взаємну відповідальність;

- економічно-правове управління об'єктами і суб'єктами повинне забезпечувати дотримання міжнародних і державних нормативно-правових актів;
- стабільність системи управління має повніше забезпечувати застосування наукових підходів і методів моделювання ситуацій;
- підхід до управління економікою митної системи повинен бути системним у досягненні цілей;
- ресурсозбереження (у тому числі збереження людського ресурсу – як фахового, так і часового) у використанні нових технологій митних операцій;
- доцільна організованість управлінських процесів митниці;
- раціональне та адекватне поєднання форм і методів управління залежно від особливостей об'єкта управління.

Формування і обґрунтування принципів побудови системи управління забезпеченням митної безпеки є необхідним для економічної обумовленості її дії. У практиці кількість застосовуваних принципів управління залежить від складності об'єктів, цілей і можливостей поєднання міжнародних і національних правових вимог.

Постановку цілей управління ми формуємо як встановлення гарантованого (ідеального) рівня митної безпекоспроможності, визначення резервів потенціалу митних структур, вибір методів і способів раціонального забезпечення митної безпеки, що визначає стан системи управління і дає можливість встановити очікуваний рівень параметра керованого об'єкта – митної безпеки.

При цьому безпекоспроможність розуміється як потенціал можливостей митних органів із задоволення вимог митної безпеки, а митна усталеність – як своєчасна та достатня реакція митної системи на зовнішні та внутрішні загрози та виклики [11].

Головна мета забезпечення митної безпеки – досягти необхідного рівня надійності митної системи як її властивості зберігати за часом і встановленими межами значення усіх показників, які характеризують здатність митних органів та митної системи в цілому виконувати потрібні функції цілодобово в наявних економічних умовах, кадровому потенціалі, матеріальному та технічному забезпеченні.

Теоретичний зміст критерію безпекоспроможності митних органів полягає у множині показників – параметрів, які оцінюють митну безпеку і визначають у сукупності повноту організаційно-економічного та інформаційного забезпечення. Не викликає сумніву, що в сукупності показників важливу роль для митної системи відіграють ефективність її роботи на шляху досягнення цілей, витрати та їх структура. Під митною ефективністю ми маємо на увазі ступінь досягнення митною системою мети, яка характеризує її якість або здатність системи виконувати задані функції найбільш економічним шляхом.

Ми вважаємо, що витрати на забезпечення митної безпеки у митному процесі складаються з двох частин: витрати на забезпечення ресурсами для досягнення необхідного рівня митної безпеки та додаткові витрати для зменшення неузгодженості між фактичними і очікуваними показниками. Але якщо митна система працює в ідеальному режимі або режимі близькому до ідеального, тоді додаткові витрати на забезпечення митної безпекоспроможності відсутні або мінімальні. Тому додаткові витрати на підтримку очікуваного рівня митної безпекоспроможності не є неминучими щорічними витратами митниці, оскільки її операційний, фінансовий, людський потенціал налаштований на певний рівень митної безпеки і забезпечується ресурсами у заданому ритмі діяльності. При зміні технічного рівня і професійних вимог митних органів витрати на забезпечення митної безпеки зростають, що висуває проблему оцінки витрат з метою управління ними і наступного стратегічного управління забезпеченням митної безпеки.

Вхід у теорію системного управління забезпеченням митної безпеки неможливий без урахування впливу цілої низки факторів, обумовлених діяльністю митниць. Фактори організаційного і економічного характеру на всіх стадіях митного процесу мають дієвий і витратний вплив і, як правило, вимагають додаткових витрат. Сфера забезпечення митної безпеки на етапі виконання митної справи при його адаптації має великі резерви організаційного і економічного здійснення митних процедур.

Митна безпекоспроможність залежить як від особливих характеристик процесів митної справи, так і від витрат на створення цих особливостей, тобто від витрат на забезпечення митної безпеки на етапі проведення митних процедур (назвемо їх операційними витратами).

З'ясування митної безпеки як економічної категорії з її зв'язками і місцем у системі інших категорій національної безпеки дозволяє нам розглядати витрати на її забезпечення як категорію витрат у суспільно-необхідному рівні витрат національної безпеки.

Важливим аспектом економічної сторони митної безпекоспроможності системи є зв'язок між рівнем митної безпеки і відповідними витратами. Теоретичне вивчення цього зв'язку може дати практиці цінні рекомендації. При використанні системних методів забезпечення митної безпеки урахування цього зв'язку буде сприяти виявленню закономірностей між рівнем митної безпеки і суспільно-необхідними витратами на його досягнення і підтримку.

Дослідження економічних аспектів у сфері забезпечення митної безпеки повинне охопити низку питань:

- аналіз складу і структури робіт митних органів із забезпечення митної безпеки;
- аналіз витрат сукупності митних операцій на забезпечення митної безпеки різних рівнів митної системи;
- оцінка можливостей управління витратами на забезпечення митної безпеки.

Особливістю системи діяльності митної служби є те, що зниження або збільшення витрат на забезпечення митної безпеки не завжди приводить до збільшення доходів у бюджет держави. Інтереси України полягають у збільшенні фінансування діяльності її митної служби на попередженні порушень. При цьому немала частка повинна йти на мотивацію і підготовку кадрів. Тому формування схеми визначення витрат на забезпечення митної безпекоспроможності та їх аналіз повинні бути під постійним контролем системи управління.

При цьому економічні питання забезпечення митної безпеки повинні вирішуватися як у рамках окремих митниць, тобто в регіональних митних структурах, так і в державному масштабі.

Вирішення цих проблем є складним завданням з точки зору кількості учасників, необхідності їх взаємодії та узгодженості в умовах різноманітності і відмінностей в організації і способах здійснення робіт.

Сьогодні назріла необхідність організаційно-економічної перебудови управління для спрямованого комплексу заходів із забезпечення митної безпеки. При цьому результатом функціонування адаптаційної управлінської системи повинне бути досягнення заданого (бажано гарантованого) рівня митної безпекоспроможності, а сам процес функціонування повинен ґрунтуватися на регулюванні рівня при його коливанні.

Виділення груп організаційно-економічних робіт і, відповідно, витрат на них є економічно необхідним і одночасно важливим для вирішення питань митної безпеки, а отже, національної безпеки України.

При розгляді організаційно-економічного питання забезпечення митної безпеки принципова установка на митну безпекоспроможність як корисність потенціалу

митниці дозволяє визначити його практичну реалізацію як рівень задоволення потреб суспільства. У такій постановці питання не слід забувати, що суспільству важливий розмір витрат на забезпечення цієї корисності. Безумовно, підвищення рівня митної безпеки обов'язково призводить до збільшення витрат на всі забезпечувальні операції. Отже, ці два аспекти забезпечення митної безпеки можуть перебувати у суперечності, оскільки додаткові витрати виникають при зниженні надійності митної системи, яка є функцією від зовнішньоекономічної політики держави та організаційно-управлінських дій Уряду та керівництва митної служби.

При врахуванні вищевказаного критерієм управління забезпеченням митної безпеки може бути мінімум неузгодженості фактичного і очікуваного рівня митної безпекоспроможності. Його зменшення є метою системи управління забезпеченням митної безпеки.

У реальному значенні управління роботами і витратами із забезпечення митної безпеки полягає у тому, щоб підтримати рівень митної безпекоспроможності необхідними роботами або витратами на виконання цих робіт. Встановлення оптимальних пропорцій між витратами (як коштів, так і часу) на митну безпеку та її рівнем є основним завданням управління.

Процес забезпечення митної безпеки обумовлений організаційними, технологічними, економічними, трудовими аспектами митного процесу. Його «настроювання» забезпечує заданий рівень митної безпекоспроможності, тому ці процеси залежать лише від гнучкості і адаптивності системи формування митної безпеки. Зміна рівня митної безпекоспроможності, доведення його до ідеального або до рівня розвинутих країн [12, 13], пов'язані з технічним або організаційним процесами, які вимагають капіталовкладень і окуповуються за рахунок додаткового ефекту у вигляді прямих додаткових надходжень до бюджету від митних податків та додаткового ефекту від реалізації дій заборонного характеру.

Визнання об'єктивного характеру залежності системи митної безпеки від рівня різного роду витрат дозволяє розглядати управління забезпеченням митної безпеки з точки зору оцінки втрат та їх попередження.

Попереджені втрати від порушення митних правил виступають у вигляді кількісно визначеного резерву забезпечення очікуваного рівня, і чим менше цей показник, тим організованіше і ритмічніше працюють усі служби митниці.

Значення неузгодженого показника митної безпекоспроможності (ΔMC) може бути обраховано за формулою:

$$\Delta MC = MC_o - MC_q$$

де MC_o – очікуваний гарантований рівень митної безпекоспроможності;
 MC_q – фактично досягнутий рівень митної безпекоспроможності:

$$MC_q = MC_o^* \left(1 - \frac{a}{100} \right),$$

де a – характеристика відхилень у загальній кількості коефіцієнтів, що характеризують забезпечення рівня безпекоспроможності митних органів.

Про переваги запропонованої системи управління можуть свідчити такі аргументи:

1. Запропонований підхід до управління на основі оцінки неузгодженості витрат адекватно відображає процес їх формування, тому що, при збільшенні неузгодженості відносно досягнутого рівня витрати збільшуються, і навпаки.

2. Показник, що кількісно визначає відхилення реальних витрат від номінальних, характеризує межі можливих коливань усієї митної системи. Зменшення відхилення показника витрат врешті-решт однозначно веде до економії коштів. Оскільки як надто велике зниження витрат, так і їх збільшення веде до втрат, зниження відхилення показника, запобігає збитку всієї системи.

3. Усталеність встановленого показника критичного рівня неузгодженості витрат, в тому числі витрат митної системи, витрат забезпечення і управління, свідчить про критичний фінансовий стан системи або підрозділу і вказує на конкретний напрямок дій (у залежності від рівня ланки митної системи: національний, регіональний, локальний), або вказує на низьку організацію управління митною безпекою.

Модель управління з використанням параметра неузгодженості витрат може бути математично виражена у вигляді функції типу:

$$\Delta MC = f(\Delta B),$$

де ΔMC – ефект функціонування системи забезпечення митної безпеки;

ΔB – величина неузгодженості витрат.

Оскільки вивчення процесу управління митною безпекою лише на базі показника витрат і динаміки його неузгодженості не дає змоги повною мірою забезпечити адекватність запропонованої моделі управління, необхідно сформулювати заходи щодо ефективного здійснення витрат на досягнення ефективності дії організаційно-економічного механізму забезпечення митної безпеки.

Під ефективністю дії організаційно-економічного механізму забезпечення митної безпеки ми маємо на увазі ступень досягнення митною системою мети, яка характеризує здатність системи виконувати задані функції найбільш економічним шляхом.

Специфіка підходу у вивченні вартісних характеристик забезпечення митної безпеки пояснюється потребою кожного організаційно-економічного процесу відновити свій ресурс.

Для створення інформаційної основи управління митною безпекою необхідно описати функції при виконанні митної справи, скласти перелік основних митних порушень і провести оцінку вагомості цих показників. Для виводу системи на гарантований (100%) рівень митної безпеки необхідно вирішити достатньо складне завдання: через інноваційні процеси, підвищення рівня кваліфікації у відповідності з міжнародними вимогами всіх без винятку співробітників митної служби, а також, економічно мотивуючи і раціонально організовуючи митні процеси, досягнути бажаного результату.

Оскільки ці питання в організаційному та економічному аспектах забезпечення митної безпеки теоретично і практично розроблені недостатньо, є мало вихідних даних для експертного і розрахункового методів. Рекомендоване визначення витрат інвестиційних вкладень за переліком робіт може мати укрупнений характер з деталізацією по об'єктах управління.

Оцінка заходів з ефективного здійснення витрат необхідна для удосконалення системи забезпечення митної безпеки. Визначення організаційно-економічного рівня робіт можна спростити, виходячи з передумови, що ці процеси характеризуються складним коефіцієнтом:

$$K^{орз-ек} = \frac{1}{n} \sum_{k=1}^n K^i q^i.$$

- де K^i – коефіцієнти забезпечення рівня безпекоспроможності митних органів (наприклад, коефіцієнти оперативності робіт митних підрозділів, загального організаційного рівня митної структури, безперервності митного процесу, технологічної озброєності операцій із забезпечення митної безпеки, технічної озброєності праці, ритмічності митних операцій, ретельності та якості виконання функцій митними підрозділами, відповідності кадрів профілю роботи та інші), значення яких дає можливість здійснювати роботи організаційно-економічного характеру за характеристикою, використовуючи набір відомих економічних показників і методики розрахунку [8], та є самостійним науковим завданням;
- n – кількість коефіцієнтів, що враховують удосконалення системи в результаті її інноваційних перетворень;
- q^i – вагомість коефіцієнтів, що визначається експертним шляхом [14, 15].

Ступінь узгодженості переліку робіт з усунення порушень і представленого складного коефіцієнта апріорно характеризується тісним зв'язком, оскільки кожна складова спрямована на удосконалення процесів митної безпеки і створення у перспективі гарантованого усталеного стану митної безпеки кордонів. Використання кореляційного аналізу взаємозв'язків дозволить оцінити якість робіт і спрямувати цю діяльність кожного підрозділу митної системи індивідуально.

Розглянемо деякі особливості розрахунку показників управління, організації і спеціалізації митної системи, перелік яких слід застосовувати творчо і спрямовано залежно від цілі управлінського рішення.

Покращення організаційно-адміністративних позицій митної системи може бути оцінено порівнянням показників до здійснення витрат із забезпечення рівня митної безпекоспроможності і після застосування заходів.

Можна запропонувати деякі показники [11] забезпечення рівня безпекоспроможності митних органів України у напрямках:

1. Справляння податків і зборів:

- виконання загальної суми очікуваних надходжень податків і зборів у регіональних митницях і митницях;
- динаміка надходження до бюджету митних платежів;
- рівень податкового навантаження з мита на 1 гривню імпорту, що оподатковується митом;
- рівень податкового навантаження з акцизного збору на 1 гривню імпорту, що оподатковується акцизним збором;
- рівень податкового навантаження з ПДВ на 1 гривню імпорту, що оподатковується ПДВ;
- рівень податкового навантаження на одиницю ваги загального імпорту;
- ефективність роботи митниці з контролю за вексельними розрахунками з ПДВ;
- питома вага податкового боргу в сумі надходжень митних платежів.

2. Організації митного контролю:

- ефективність застосування митним органом митного огляду товарів;
- виконання митних технологій;
- часові нормативи на здійснення митних процедур;
- ефективність роботи митних посередників;
- ефективність роботи пунктів пропуску на кордоні;
- організація та контроль діяльності підприємств, що надають митні послуги.

3. **Забезпечення виконання порядку застосування митних режимів:**
 - порядки заповнення митних декларацій;
 - порядки заповнення окремих граф митних декларацій;
 - вплив на застосування заходів нетарифного регулювання.
4. **Контролю за здійсненням заходів щодо захисту інтересів споживачів і дотриманням суб'єктами ЗЕД стандартів товарів при їх митному оформленні:**
 - стан відповідності та верифікації дозволів уповноважених органів державної влади на переміщення через митний кордон України товарів, щодо яких встановлено обмеження, ліцензій на експорт / імпорт товарів, карток реєстрації договорів (контрактів), документів щодо здійснення санітарно-епідеміологічного, ветеринарного, фітосанітарного, екологічного контролю та контролю за переміщенням культурних цінностей, сертифікатів відповідності та якості;
 - стан відповідності та верифікації суміжними контрольними органами, вищестоящими митними органами.
5. **Контролю за переміщенням вантажів:**
 - кількість оформлених документів контролю доставки;
 - кількість опрацьованих і знятих з обліку документів контролю доставки;
 - кількість поставлених на контроль відправлень на умовах Митної конвенції про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки міжнародних дорожніх перевезень (далі – книжка МДП);
 - кількість книжок МДП, інформацію про завершення переміщення (часткове або остаточне), за якими занесена до Єдиної автоматизованої інформаційної системи (далі – ЄАІС) Держмитслужби України;
 - кількість виявлених випадків порушень митного законодавства;
 - кількість виданих свідоцтв про допущення транспортних засобів до міжнародних перевезень вантажів під митним забезпеченням;
 - кількість розглянутих звернень суб'єктів ЗЕД на виконання Порядку підтвердження відомостей про фактичне вивезення товарів за межі митної території України;
 - кількість опрацьованих листів митних органів і звернень суб'єктів підприємницької діяльності з питань контролю за переміщенням товарів та гарантування їх доставки до митниць призначення;
 - кількісні показники визначення критеріїв ризику щодо перевізників, які здійснюють переміщення товарів під митним контролем.
6. **Митно-тарифного регулювання:**
 - стан вирішення спірних питань з визначення країни походження товарів;
 - кількість документів щодо визнання країни походження товару невідомою;
 - визнання преференційного сертифіката недійсним;
 - відновлення режиму найбільшого сприяння або преференційного режиму згідно з чинним законодавством;
 - кількість переглядів під контролем підрозділів визначення походження товарів рішень, прийнятого раніше на основі недостовірної інформації.
7. **Забезпечення заходів боротьби з контрабандою та порушеннями митних правил:**
 - результати проведених заходів щодо протидії контрабанді та порушенням митного законодавства;
 - кількість попереджувальних дій та наданої інформації;

- кількісні показники оформлення протоколів про порушення митних правил, реалізації їх у судах;
 - надходження додаткових коштів до бюджету.
- 8. Забезпечення попередження правопорушень з боку працівників митних органів:**
- стан додержання законності в митних органах;
 - стан додержання законності у сфері службової діяльності,
 - стан додержання антикорупційного законодавства.
- 8. Забезпечення організації фінансово-економічної роботи в митній службі:**
- ефективність використання бюджетних коштів, що виділяються з державного бюджету для забезпечення виконання покладених на митні органи функцій;
 - своєчасність подання та достовірність статистичної звітності, що надається до Держмитслужби України згідно із затвердженим Табелем форм статистичної звітності.
- 9. Проведення лабораторних досліджень, експертиз, прийняття рішень про класифікацію товарів згідно з УКТЗЕД (Українським класифікатором товарів зовнішньоекономічної діяльності):**
- кількість вантажних митних декларацій, оформлених у митних режимах ІМ-40, ЕК-10;
 - кількість посадових осіб, що здійснюють класифікацію товарів;
 - кількість рішень про визначення коду товару;
 - сума збільшення митних платежів за звітний період;
 - сума збільшення митних платежів за аналогічний період минулого року;
 - обсяг імпорту, що оподатковується митом у грошовому виразі.
- 10. Організація електронних процедур:**
- стан технологічної підтримки безперервного двостороннього потоку електронної інформації від органів державної влади, суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, митних адміністрацій інших держав до митної адміністрації країни, його накопичення та обробки;
 - впровадження новітніх процедур автоматизації процесів митного контролю і оформлення та їх супроводження;
 - стан створення та технічної підтримки організаційно-технічних систем для функціонування всеохоплюючих автоматизованих процедур оцінки якості виконання митної справи;
 - стан інформаційного забезпечення правоохоронної діяльності, контролю за переміщенням товарів та інших функцій, які покладені на митні органи.
- 11. Ведення кадрової роботи:**
- кількість скарг громадян на неправомірні дії працівників митниці;
 - виконання річного плану підвищення кваліфікації працівників митниці;
 - рівень професійної підготовки персоналу митних органів;
 - стан трудової і службової дисципліни в митних органах;
 - виконання плану працевлаштування випускників Академії митної служби України;
 - стан підготовки та перепідготовки кадрів;
 - стан дисциплінарної та виховної роботи.

12. **Документального забезпечення:**
 - організація та ведення діловодства;
 - виконавська дисципліна;
 - організація роботи із зверненнями громадян;
 - організація роботи з документами в архіві митного органу;
 - проведення знищення документів.
13. **Юридичного забезпечення:**
 - завантаженість працівників юридичної служби митного органу;
 - договірно-претензійна робота митного органу;
 - ефективність ведення судових справ митним органом.
14. **Ресурсного забезпечення, капітального будівництва та експлуатації об'єктів митної інфраструктури:**
 - планування видатків на утримання;
 - використання призначень загального фонду Державного бюджету на утримання;
 - стан розрахунків за комунальні послуги та енергоносії;
 - подання оперативної звітності про стан розрахунків за комунальні послуги та енергоносії протягом звітного періоду;
 - планування матеріально-технічного забезпечення;
 - надання звітності;
 - стан розбудови кордону;
 - стан енергозбереження;
 - стан охорони праці.
15. **Режимно-секретної роботи:**
 - повнота виконання функцій та завдань, передбачених Законом України «Про державну таємницю»;
 - стан охорони державної таємниці в митному органі;
 - підсумкова оцінка стану охорони державної таємниці в митному органі.
16. **Забезпечення організації роботи автотранспортних підрозділів митних органів:**
 - використання ліміту пробігу транспортних засобів митних органів;
 - рівень технічного стану техніки.

Головним результатом проведення заходів із визначення ступеня безпеко-спроможності повинно стати виявлення наявних суперечностей, які впливають на стан митної справи, аналіз митних загроз та ступеня їх небезпеки та опрацювання механізмів їх нейтралізації.

Для цього необхідно вносити корективи в систему управління митною справою, яка повинна бути створена на інформаційній базі відстеження стану досягнення мінімуму неузгодженості фактичного і очікуваного рівня митної безпекоспроможності.

Важливим є визначення показників забезпечення рівня безпекоспроможності митних органів України.

Список використаних джерел

1. Пашко П.В. Митна складова в системі економічної безпеки держави / П.В. Пашко // Регіональна економіка. – 2008. – №2. – С. 7-12.
2. Пашко П.В. Митні інтереси України / П.В. Пашко. – Дніпропетровськ: Вісник АМСУ. – 2007. – №4 (36). – С. 3-7.

3. Наумов О.Б. Стратегія розвитку сировинної бази текстильної промисловості / О.Б. Наумов. – Херсон: Олді-плюс, 2005. – 384 с.
4. Бычкова С.М. Новый подход к калькуляции себестоимости: опыт развитых стран / С.М. Бычкова, Н.В. Лебежева // Бухгалтерский учет. – 1996. – №5. – С. 67–70.
5. Орлов О. Планування собівартості продукції / О. Орлов, Є. Рясних, К. Ларіонова // Економіка України. – 1999. – №12. – С. 39–48.
6. Парнюк В. Про практику калькулювання собівартості продукції та проти затратний механізм / В. Парнюк // Економіка України. – 1997. – №3. – С. 28–33.
7. Кололев С.В. Издержки производства в системе конкурентоспособности компании: Зарубежный опыт и российская практика / С.В. Кололев // Внешнеэкономический бюллетень. – 2003. – №6. – С. 53–59.
8. Магомедов М.Д. Механизм распределения прибыли в интеграционных системах АПК / М.Д. Магомедов, А.В. Рыбин // Пищевая промышленность. – 2003. – №1. – С. 8–9.
9. Мельников В.А. Подход к управлению себестоимостью / В.А. Мельников // Экономика и производство. – 202. – №1. – С. 14–18.
10. Филипков А. Размеры предприятий и себестоимости продукции / А. Филипков // Экономика Украины. – 2003. – №9. – С. 42–46.
11. Пашко П.В. Системоутворювальні чинники митної безпеки / П.В. Пашко. – К.: Стратегічна панорама, 2007. – №2. – С. 44–49.
12. Експериментальне дослідження. Звіт (проект). підготовлено Робертом Олсоном, 30 квітня 2007 року. – К., 2007. – 37 с.
13. Спрощення митних і адміністративних процедур: [посібник]. – 3-я редакція. – Програма сприяння розвитку торгівлі та транспорту в країнах Південно-Східної Європи. – К., 2006.
14. Пашко П.В. Методика системного аналізу завантаження митниць та раціоналізації розподілу особового складу в Державній митній службі України / П.В. Пашко, Е.Л. Кравецький, О.В. Лапоногова // Вісник АМСУ. – 2001. – №4(12). – С. 7–18. – 142 с.
15. Пашко П.В. Бальна система визначення рейтингу митних установ / П.В. Пашко, І.М. Тонев // Вісник АМСУ. – 2004. – № 2(22). – С. 95–97.

Пашко П.В. Предпосылки и принципы построения системы управления обеспечением таможенной безопасности Украины.

Представлены результаты исследований относительно формирования принципиального подхода к системе управления обеспечением таможенной безопасности. Раскрыты понятия «способность обеспечения безопасности», «таможенная устойчивость» «таможенная эффективность», «надежность таможенной системы».

Ключевые слова: национальная безопасность, экономическая безопасность, таможенная безопасность.

Pashko P.V. Preconditions and Principles of Construction of Control System by the Providing of Custom Safety of Ukraine.

The results of researches have been presented in relation to the forming of principle approach to the control system by the providing of custom safety. Concepts «providing of security», «custom stability», «custom efficiency», «reliability of the custom system» have been elucidated.

Key words: national security, economic security, customs security.

Надійшло 27.11.2008 р.